

**Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E**

16 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Ion Guzun

Victor Boico

judecând în ședință fără citarea părților recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General interimar, Marcel Dimitraș, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Batalionului de infanterie nr. 149 al Brigăzii armatei nr. 62 din 26 septembrie 1942, în cauza penală privindu-i pe,

Kogan Isosher XXXXX, născut în anul XXXXX, originar din XXXXX,

Naumov Pavel XXXXX, născut în anul XXXXX, originar din XXXXX.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Batalionului de infanterie nr. 149 al Brigăzii armatei nr. 62 din 26 septembrie 1942, Kogan Isosher și Naumov Pavel, fiind acuzați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 17-58-1 lit. (b) Cod penal al RSFSR, au fost condamnați în baza art. 193-17 pct. a) Cod penal al RSFSR, la pedeapsa de 10 (zece) ani privațiune de libertate, cu executare în lagăr de corectare prin muncă, fără interdicții în drepturi.

Totodată, în privința lor, în temeiul anexei nr. 2 la art. 28 Cod penal al RSFSR, a fost suspendată executarea pedepsei stabilite până la finisarea acțiunilor militare cu Germania fascistă, cu condiția că vor participa în continuare pe linia întâi a frontului, la lupte împreună cu Armata Roșie.

Prin aceeași sentință, Kamalov Sarvai a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 17-58-1 lit. (b) Cod penal al RSFSR, din lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii imputate.

2. Potrivit sentinței, Kogan Isosher, Naumov Pavel și Kamalov Sarvai au fost

acuzăți de faptul că, aflându-se în Armata Roșie, cunoscând despre intenția unor soldați de a dezerta de pe câmpul de luptă și văzând cum în noaptea din 12 spre 13 septembrie 1942, din plutonul lor un grup de ostași în număr total de 9 persoane au lăsat armele în tranșee și sub conducerea comandantului subdiviziunii, sergentului Bîstrov, fugeau în direcția armatei germano-fasciste, pentru a trece de partea lor, în momentul dat, nu au întreprins careva măsuri întru reținerea acestora, contribuind la comiterea de către ei a trădării de Patrie, adică au săvârșit infracțiunea de complicitate la trădare de Patrie, prevăzută de art. 17-58-1 lit. (b) Cod penal al RSFSR.

3. La 01 aprilie 2022, Adjunctul Procurorului General interimar, Marcel Dimitraș, a declarat recurs în anulare, invocând temeiul prevăzut de art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea sentinței Tribunalului Militar al Batalionului de infanterie nr. 149 al Brigăzii armatei nr. 62 din 26 septembrie 1942 în privința lui Kogan Isosher și Naumov Pavel cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestora.

În argumentarea recursului în anulare recurentul a indicat:

- potrivit prevederilor art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată;

- a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, ceea ce conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ceea ce în mod direct afectează decizia adoptată;

- instanța de judecată întemeiat la achitat pe Kamalov Sarvai de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 17-58-1 lit. (b) Cod penal al RSFSR, din lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii imputate;

- instanța corect a constatat lipsa elementelor infracțiunii imputate pe art. 17-58-1 lit. (b) Cod penal al RSFSR în privința inculpaților Kogan Isosher și Naumov Pavel, dar totodată greșit a recalificat acțiunile acestora și i-a condamnat ilegal în baza art. 193-17 pct. a) Cod penal al RSFSR deoarece în materialele dosarului nu au fost acumulate dovezi, că ei dețineau funcții de conducere din componența clasei Muncitoare-Țărănești a Armatei Roșii, ca urmare nu erau subiecți ai infracțiunii imputate;

- instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpaților la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie;

- hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată cu încetarea procesului penal în privința lui Kogan Isosher și Naumov Pavel, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în legătură cu prezența circumstanțelor care exclud tragerea inculpaților la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare în baza materialelor din dosar și a motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Hotărârile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare în cazurile prevăzute de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Potrivit art. 3 al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunilor politice pe teritoriul altui stat:

a) *supuse represiunilor în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare (VCK, GPU – OGPU, NKVD, MGB, KGB, procuraturile și colegiile lor, "dvoiki", "troiki", "consfătuiri speciale", alte organe de stat cu funcții analoage) pentru "activitate contrarevoluționară", "trădare de patrie", "răspândirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orânduirea sovietică de stat și obștească", pentru alte "crime de stat", pentru "încălcarea legilor și regulilor cu privire la separarea bisericii de stat și a școlii de biserică", "atentarea sub formă de îndeplinire a ritualurilor religioase la persoana și la drepturile cetățenilor";*

b) *condamnate pentru neachitarea impozitelor sau neîndeplinirea planului de predare a pâinii la stat în temeiul art.58, 58-1, 58-2 din Codul penal al R.S.S. Ucrainene (redacția anului 1927);*

c) *internate în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare în instituții de psihiatrie la tratament forțat, din motive politice, naționale, religioase sau sociale;*

d) *expropriate, deportate sau expulzate din R.A.S.S. Moldovenească și R.S.S. Moldovenească în baza deciziilor organelor administrative sub pretextul luptei cu culații, cu adversarii colectivizării sau așa-numiții bandiți și cu familiile lor, precum și motive de acuzare de colaborare cu "regimul burghezo- moșieresc de ocupație";*

e) *supuse la muncă forțată în condiții de limitare a libertății, inclusiv în coloanele de muncă ale NKVD-ului și în batalioanele disciplinare;*

f) *internate în lagărele de concentrare sau de filtrare, condamnate la privațiune de libertate, exilate sau trimise la muncă silnică în condiții de limitare a libertății, pentru participare prin mobilizare la cel de-al doilea război mondial;*

g) *condamnate sau executate pentru eschivare, din motive politice sau religioase, de la înrolare în rândurile armatei roșii;*

h) *concediate din serviciu sau exmatriculate din instituții de învățământ din motive politice, naționale, religioase sau sociale;*

i) condamnate pentru participarea la manifestațiile publice pentru obținerea suveranității și independenței Republicii Moldova sau în privința cărora, pentru aceleași acțiuni, au fost intentate dosare penale și apoi clasate fără temei de reabilitare, dacă aceste persoane nu au comis infracțiuni de drept comun”.

Analizând materialele cauzei penale deferite judecării, Colegiul penal reține că prin sentința Tribunalului Militar al Batalionului de infanterie nr. 149 al Brigăzii armatei nr. 62 din 26 septembrie 1942, Kogan Isosher și Naumov Pavel, fiind acuzați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 17-58-1 lit. (b) Cod penal al RSFSR, au fost condamnați în baza art. **193-17 pct. a)** Cod penal al RSFSR, la pedeapsa de 10 ani privațiune de libertate, cu executare în lagăr de corectare prin muncă, fără interdicții în drepturi, pentru faptul că în noaptea de 12 spre 13 septembrie 1942, când un grup de ostași au lăsat armele și au fugit în direcția armatei germano-fasciste, Kogan Isosher și Naumov Pavel nu au întreprins careva măsuri întru reținerea acestora, deci condamnați pentru comiterea unei infracțiuni militare.

Raportând circumstanțele cauzei la prevederile art. 3 al Legii nr. 1225- XII din 08.12.1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice la speța dedusă judecării, Colegiul penale lărgit constată că, în privința lui Kogan Isosher și Naumov Pavel aceste prevederi nu le sunt aplicabile deoarece, condamnarea lor pentru infracțiunea prevăzută de art. 193- 17 pct. a) Cod penal al RSFSR– abuzul de putere, excesul de putere, inacțiunea puterii, precum și atitudinea neglijentă față de serviciu, nu cade sub incidența Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, dar se atribuie, potrivit legii pre - citate, la Capitolul IX - infracțiuni militare.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată lipsa temeiurilor prevăzute de art. 453 din Codul de procedură penală, în raport cu circumstanțele cauzei și dispozițiile Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, pentru admiterea recursului în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General interimar împotriva sentinței Tribunalului Militar al Batalionului de infanterie nr. 149 al Brigăzii armatei nr. 62 din 26 septembrie 1942, prin care au fost condamnați Kogan Isosher și Naumov Pavel.

Conform art. 435 alin. (1), Cod de procedură penală, *»judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate...»*

Reieșind din cele constatate, ne fiind prezente în speță motive întemeiate de a interveni în hotărârile judecătorești irevocabile de condamnare a lui Kogan Isosher și Naumov Pavel, Colegiul consideră justificată soluția de respingere, ca inadmisibil, a recursului în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General interimar.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

d e c i d e :

Respinge ca inadmisibil recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General interimar, Marcel Dimitraș, împotriva sentinței Tribunalului Militar al Batalionului de infanterie nr. 149 al Brigăzii armatei nr. 62 din 26 septembrie 1942, în cauza penală în privința lui *Kogan Isosher și Naumov Pavel*.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 30 iunie 2022.

Președinte

Toma Nadejda

Judecător

Catan Liliana

Diaconu Iurie

Guzun Ion

Victor Boico